

ΕΜΠ - ΤΜΗΜΑ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ
ΔΙΑΤΜΗΜΑΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ
ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ - ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΤΟΥ ΧΩΡΟΥ
ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ: ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΑ ΚΑΙ ΧΩΡΟΤΑΞΙΑ

Μάθημα: “Προσεγγίσεις του Σχεδιασμού στην Ελλάδα και Ευρωπαϊκή Εμπειρία”

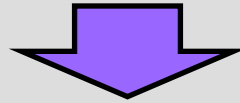
***«Εργαλεία χωρικού σχεδιασμού:
Ορια και δυνατότητες εφαρμογής»***

Ειρήνη Κλαμπατσέα, 26.1.2018

συμπεράσματα για το ρόλο του χωρικού σχεδιασμού

ακύρωσή του ως κοινωνική πρακτική,
αποσύνδεσή του από το δημόσιο όφελος και
απόλυτη εξάρτηση από πολιτικές επιλογές διαχείρισης της κρίσης

- είτε ως **αυτοσκοπός** ορισμένων ρυθμίσεων με άμεση χωρική διάσταση (π.χ. οι Ν.3843/2010 και Ν.4014/2011 βάσει των οποίων τακτοποιήθηκαν οι ημιυπαίθριοι χώροι και τα αυθαίρετα κτίσματα αντιστοίχως),
- είτε ως **μέσο επίτευξης οικονομικού στόχου** (π.χ. οι Νόμοι 3894/2010 και 3986/2011 αναφορικά με τις διαδικασίες fast track μεγάλων επενδύσεων και τον αποχαρακτηρισμό της δημόσιας περιουσίας αντιστοίχως).

ο σχεδιασμός όχημα επικύρωσης δημοσιονομικών επιταγών στη βάση πολιτικών επιλογών διαχείρισης της κρίσης

συμπεράσματα για τη χρονική εμπέλεια των χωρικών ρυθμίσεων

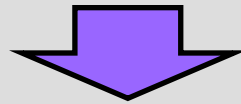
- περιπτώσεις επείγοντος
(Ελληνικό, δημόσια περιουσία-αποκρατικοποιήσεις)
- συγκεκριμένης χρονικής διάρκειας ισχύος
(αυθαίρετα, ημιυπαίθριοι)
- μακροπρόθεσμης ισχύος υπό τη μορφή μεταρρυθμίσεων
(Πρόγραμμα Καλλικράτης, θαλάσσια χωροταξία, σύνθετα τουριστικά καταλύματα, τρόπος έκδοσης αδειών, νέος οικοδομικός κανονισμός, περιβαλλοντική αδειοδότηση έργων κλπ).

Πρόταση ΥΠΕΚΑ για μεταρρύθμιση συστήματος χωροταξικού & πολεοδομικού σχεδιασμού (11/2012)

Στο πλαίσιο της προσπάθειας, της κυβερνητικής πολιτικής για τον προσδιορισμό στρατηγικών κατευθύνσεων για την ολοκληρωμένη χωρική ανάπτυξη και την αειφόρο οργάνωση του εθνικού χώρου, μέσα από πολιτικές που θα καταστήσουν ευέλικτες τις απαιτούμενες διαδικασίες και ταυτόχρονα θα προστατεύουν το περιβάλλον, το ΥΠΕΚΑ έχει προχωρήσει στη σύσταση της επιτροπής Χωροταξικής και Πολεοδομικής Μεταρρύθμισης (ΧΩ.ΠΟ.ΜΕ.) η οποία έχει αναλάβει να διατυπώσει προτάσεις για τον εξορθολογισμό, την απλούστευση, την επιτάχυνση και τη βελτίωση της συνοχής, αποτελεσματικότητας και λειτουργικότητας του συστήματος χωροταξικού και πολεοδομικού σχεδιασμού.

Μεθοδολογικές επιλογές προτεινόμενης μεταρρύθμισης

Εντοπισμός και επίλυση προβλημάτων χωρικού σχεδιασμού

«Πιο αποτελεσματική η χωρική ανάπτυξη της χώρας»

I. Τα βασικά προβλήματα:

Η πολυνομία, οι ασάφειες και οι συγκρούσεις των ρυθμίσεων, ο ελλιπής συντονισμός μεταξύ των διαφόρων επιπέδων και εργαλείων χωρικού σχεδιασμού και οι βραδείες διαδικασίες κατάρτισης, έγκρισης και αναθεώρησης ή επικαιροποίησης, έχουν ως αποτέλεσμα την αδυναμία ορθής και έγκαιρης οργάνωσης του χώρου. Ταυτόχρονα οι χρονοβόρες διαδικασίες, που αποθαρρύνουν ή και ματαιώνουν την υγιή επιχειρηματικότητα, σε συνδυασμό με την ακαμψία των χωροθετικών ρυθμίσεων καθιστούν επιβεβλημένη τη μεταρρύθμιση. Αντικείμενο της μεταρρύθμισης είναι η επεξεργασία ενός νέου συστήματος σχεδιασμού, που θα ανταποκρίνεται στις τρέχουσες ανάγκες της Χώρας, περιλαμβανομένων των αναπτυξιακών επενδύσεων, και ταυτόχρονα θα βελτιώσει την ποιότητα ζωής στις πόλεις και τους οικισμούς της χώρας εξασφαλίζοντας παράλληλα και περιβαλλοντική προστασία.

στόχοι μεταρρύθμισης

- (α) Η απλούστευση, ο εξορθολογισμός και η ενοποίηση του κορμού της χωροταξικής και πολεοδομικής νομοθεσίας,
- (β) Η εξασφάλιση συνεργασίας, αλληλοτροφοδότησης και σύνθεσης μεταξύ επιπέδων σχεδιασμού και μεταξύ εθνικών, περιφερειακών και τοπικών στόχων χωρικής ανάπτυξης
- (γ) Η επικαιροποίηση της υφιστάμενης νομοθεσίας και η απαλλαγή της από παρωχημένους και πλεοναστικούς κανόνες, εργαλεία και θεσμούς με την αντικατάσταση αυτών όπου απαιτείται
- (δ) Η ενίσχυση της αποτελεσματικότητας και αποδοτικότητας των χωροταξικών και πολεοδομικών ρυθμίσεων και διαδικασιών,
- (ε) Η βελτίωση της συνοχής των χωρικών, τομεακών και περιβαλλοντικών πολιτικών,
- (στ) Η υποστήριξη των υπολοίπων δημοσίων πολιτικών, ιδίως κατά την τρέχουσα κρίσιμη συγκυρία, και των διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων για την ανάπτυξη και τη βελτίωση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος,
- (ζ) Η παροχή πρόσφορων και αξιόπιστων διαδικασιών για τη χωροθέτηση των επενδύσεων (δημοσίων και ιδιωτικών) και την ανάπτυξη, καθώς και την ενίσχυση της ασφάλειας δικαίου.

άξονες μεταρρύθμισης

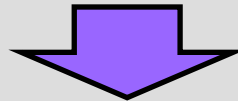
- 1: Εξορθολογισμός και βελτίωση της συνοχής, αποτελεσματικότητας και λειτουργικότητας του συστήματος χωροταξικού και πολεοδομικού σχεδιασμού.
- 2: Απλούστευση και επιτάχυνση των διαδικασιών κατάρτισης, έγκρισης και αναθεώρησης των χωροταξικών και πολεοδομικών σχεδίων.
- 3: Βελτίωση της θεσμικής/οργανωτικής συγκρότησης και λειτουργίας του συστήματος χωροταξικού και πολεοδομικού σχεδιασμού.
- 4: Βελτίωση της αποτελεσματικότητας των διαδικασιών χωροθέτησης δημοσίων και ιδιωτικών επενδυτικών σχεδίων.

Κύρια χαρακτηριστικά προτεινόμενου συστήματος χωρικού σχεδιασμού

- **Μείωση** αριθμού επιπέδων (5 έναντι 7 σήμερα)
 - **Εμφαση** στα τομεακά και περιφερειακά σχέδια
 - **Αποσαφήνιση** περιεχομένου σχεδίων, **μείωση** απαιτούμενων μελετών, **επιτάχυνση** διαδικασιών
- Εισάγεται ευέλικτος τρόπος άμεσης εφαρμοσιμότητας των κατευθύνσεων των νεότερων και υπερκείμενων σχεδίων με ταχείες διαδικασίες επίλυσης ενδεχόμενων αντιφατικών ρυθμίσεων (από σχέδια διαφόρων βαθμίδων) για την υλοποίηση έργων ή δραστηριοτήτων εθνικής ή περιφερειακής εμβέλειας.
- **Ενίσχυση αποκέντρωσης** μέσω εκπόνησης και εφαρμογής σχεδίου ανάλογα με το γεωγραφικό επίπεδο αναφοράς
 - **Αποσυμφόρηση κεντρικής διοίκησης**

σχεδιασμός σε τοπικό επίπεδο

- Σε τοπικό επίπεδο, αντιμετωπίζονται τα προβλήματα (τεχνικά, νομικά και διοικητικά) του σημερινού συστήματος με την υιοθέτηση ενός σχήματος 3 βαθμίδων:
 - η πρώτη, κατευθυντήρια, εκπονείται σε επίπεδο Καλλικράτειου Δήμου και εξασφαλίζει την ενιαία κάλυψη της γεωγραφικής του ενότητας
 - η δεύτερη, κανονιστική, εκπονείται σε περιοχές που προσδιορίζονται από τις εκάστοτε συγκεκριμένες ανάγκες ότι χρήζουν πολεοδόμησης, χωρίς να απαιτείται εξ ορισμού πλήρης κάλυψη κάθε Δήμου
 - η τρίτη, ατομική πράξη γενικού περιεχομένου, αφορά τη ρυμοτόμηση των περιοχών που πολεοδομούνται και εκπονείται μόνο σε αυτές.

μείωση χρόνου και κόστους

προώθηση

- Συσχέτισης πρόσφατων εργαλείων Ν. 3894/2010, Ν.3986/2011 με το νέο σύστημα χωρικού σχεδιασμού
 - Νομοθεσία για **ολοκληρωμένες αστικές αναπλάσεις**
 - Μηχανισμός **επιτάχυνσης στρατηγικών παρεμβάσεων**
- Για την ολοκλήρωση της μεταρρύθμισης του συστήματος σχεδιασμού είναι αναγκαία η προώθηση συμπληρωματικών ρυθμίσεων για τα εξής ζητήματα
 - Μεταρρύθμιση της νομοθεσίας περί εκτός σχεδίου δόμησης
 - Νέα κωδικοποίηση των κατηγοριών χρήσεων γης που χρησιμοποιούνται στο σχεδιασμό
 - Μεταρρύθμιση του συστήματος των εισφορών σε γη
 - Βελτίωση των τρόπων πολεοδόμησης με ιδιωτική πρωτοβουλία.
 - Επανεξέταση των διαδικασιών διαβούλευσης ανά επίπεδο σχεδιασμού και ενσωμάτωση της διαδικασίας Στρατηγικής Περιβαλλοντικής Εκτίμησης στον χωρικό σχεδιασμό.

Ν. 4269 (ΦΕΚ 142 Α/28-6-2014)

«Χωροταξική και πολεοδομική μεταρρύθμιση – Βιώσιμη ανάπτυξη»

Η απλούστευση των διαδικασιών
& τα λιγότερα επίπεδα σχεδιασμού

ή...

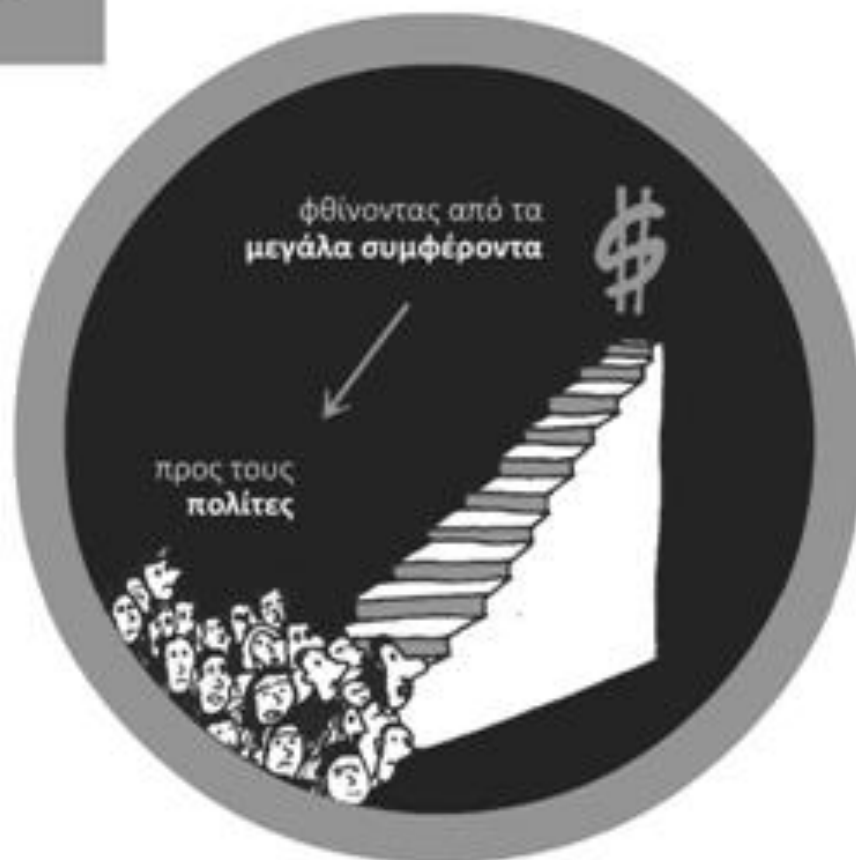
1.

Παντού τα πάντα

Η ξεκάθαρη ιεραρχία των Σχεδίων

ή...

2.

Η κυριαρχία της τομεακής προσέγγισης,
η ένταξη της νομιμοποίησης των ειδικών περιπτώσεων

Η κοινωνική συμμετοχή
και διαβούλευση

3.

...είναι ανύπαρκτη

Εκσυγχρονιστικό θεσμικό πλαίσιο
για το σχεδιασμό

ή...

4.

Η εκ των υστέρων καθολικοποίηση της εξαίρεσης

Η διαφάνεια της πληροφορίας

ή...

5.

Η ψηφιοποίηση της χωρικής εξέλιξης
σε κενό

Η σύνθεση και λειτουργία του
Εθνικού Συμβουλίου Χωροταξίας

ή...

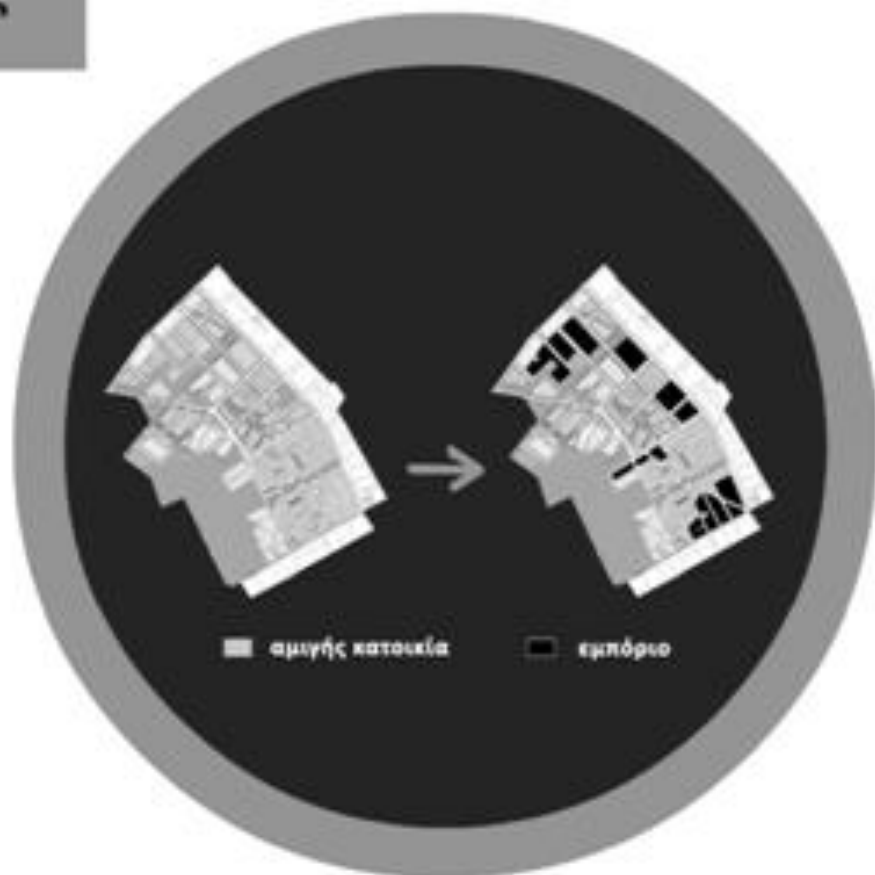

6.

Ο εμπλουτισμός και η επικαιροποίηση των χρήσεων γης

ή...

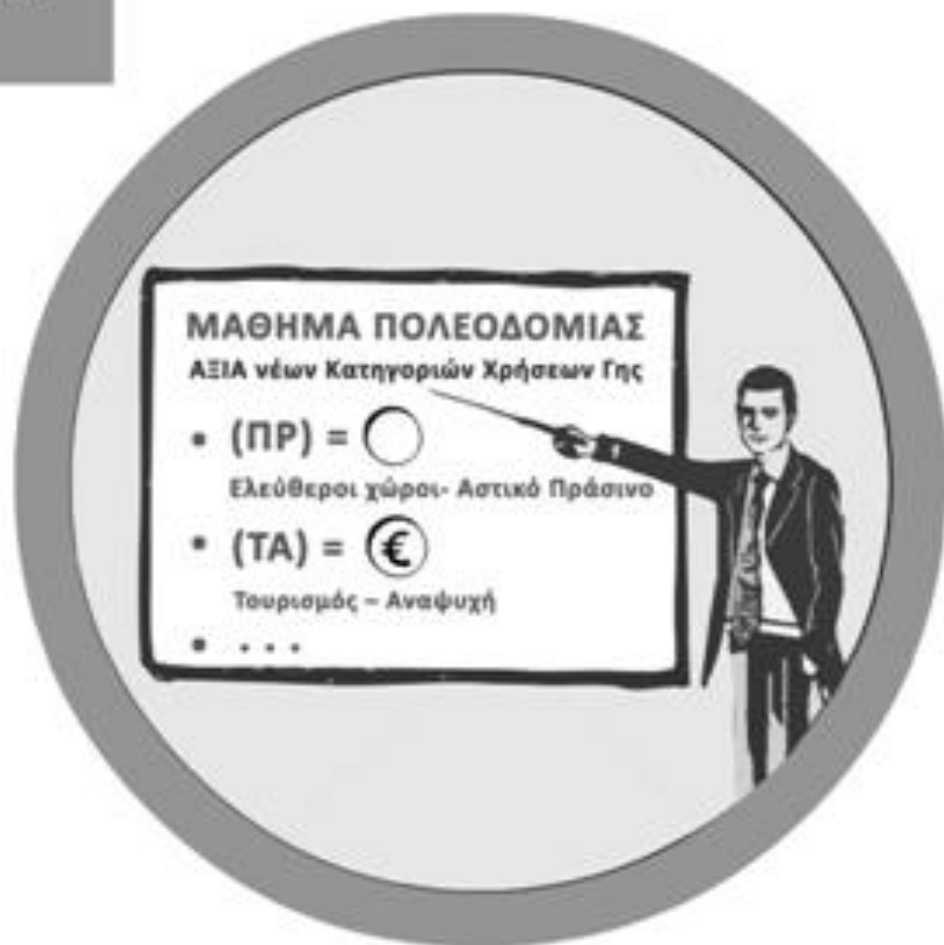
7.

Η φωτογραφική κερδοσκοπία στην πόλη
& η εξαφάνιση του εξωαστικού χώρου

Από τα σύμβολα χρώματος και raster, στην Εθνική Ονοματολογία Οικονομικών Δραστηριοτήτων

ή...

8.

...από το μαρκαδόρο έως την Εφορία

Οι αναγκαίες διαδικασίες για την εφαρμογή της μεταρρύθμισης του σχεδιασμού

ή...

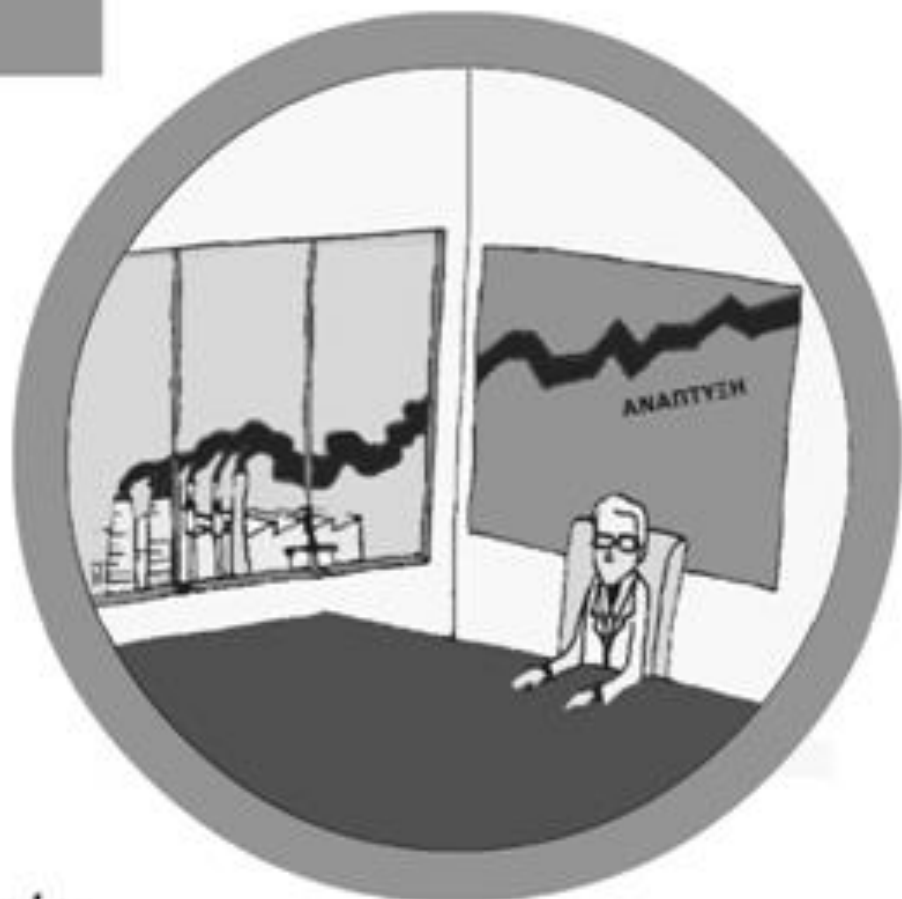
9.

Υπεργολαβίες, κομψότερα...
επιτροπές, συμβουλές και έρευνες

Τακτοποίηση, ορθολογισμός
και αειφόρος ανάπτυξη

ή...

10.

Συγκεντρωτικός
και ιδιωτικός σχεδιασμός,
μακριά από την κοινωνία & εχθρικά προς το περιβάλλον και τον πολιτισμό

αποτίμηση

Παρά το γεγονός ότι δομικά προβλήματα σχεδιασμού του χώρου στην Ελλάδα καταγράφονται κατά την περίοδο 1975 – 2010, αποτυπώνοντας διαφοροποιήσεις στις σχέσεις οικονομικού προγραμματισμού και χωροταξικού σχεδιασμού, με σημαντικούς σταθμούς τα έτη 2003 (θεσμοθέτηση των περιφερειακών πλαισίων) και 2008-2009 (θεσμοθέτηση γενικού και ειδικών πλαισίων),

η κριτική αποτίμηση των νόμων της περιόδου 2010-2014, ανεξαρτήτως εν τέλει της άμεσης ή έμμεσης χωρικής αναφοράς ή εμβέλειάς τους, καταδεικνύει την απομάκρυνση από τη διασφάλιση του δημόσιου συμφέροντος με όρους κοινωνικής αναφοράς.

αποτίμηση

Η θέση περί της ύπαρξης και της συνεπαγόμενης διαχείρισης ενός **«πλεονάζοντα οικονομικού χώρου»** κατευθύνει τον επιχειρούμενο σχεδιασμό, όπως σκιαγραφείται ή περιγράφεται σαφώς μέσω των θεσμοθετημένων ρυθμίσεων της χρονικής περιόδου 2010-14,

στην ανάγκη σχεδιασμού και χρήσης του χώρου με τρόπους και όρους που αντιβαίνουν στο συχνά επικαλούμενο δημόσιο/κοινωνικό όφελος, προβάλλοντας δε, ως η «ενδεδειγμένη οδός» για το σχεδιασμό στον ελληνικό χώρο λόγω της κρίσης.

αποτίμηση

Η έννοια του **δημοσίου συμφέροντος**, με αφορμή την επίκληση συνθηκών κρίσης, οφείλει να αναθεωρηθεί προς την κατεύθυνση του **σημερινού και μελλοντικού οφέλους της ελληνικής κοινωνίας**.

Η πολυσχιδής **αντιμετώπιση του χώρου ως οικονομικού αντικειμένου διαχείρισης της κρίσης και**

ο ρόλος του σχεδιασμού ερήμην κοινωνικής συμμετοχής και περιβαλλοντικής προστασίας, με «ευέλικτες» και κατά περίπτωση διαδικασίες «τακτοποίησης» του ήδη παραγόμενου χώρου,

οφείλουν να συνεχίσουν να απασχολούν τον ακαδημαϊκό, πολιτικό και κοινωνικό διάλογο στην εποχή της κρίσης, θέτοντας στο επίκεντρο την κατεύθυνση του σύγχρονου σχεδιασμού στον ελληνικό και διεθνή χώρο.

N. 4447/2016 Χωρικός σχεδιασμός και βιώσιμη ανάπτυξη

Η έννοια της βιώσιμης ανάπτυξης

Επίπεδα σχεδιασμού και σχέσεις τους

Ειδικός χωρικός σχεδιασμός για κοινωνικούς κ περιβαλλοντικούς λόγους

Εθνικό Συμβούλιο Χωροταξίας, όργανο κοινωνικής διαβούλευσης και διαλόγου

Πρωώθηση νέου ΠΔ Χρήσεων γης (μετά την κατάργηση του Κεφ. Β του προγενέστερου ν. 4269/14)

***N. 4447/2016 Χωρικός σχεδιασμός και
βιώσιμη ανάπτυξη***
**ΒΑΣΙΚΕΣ ΕΝΝΟΙΕΣ ΚΑΙ ΔΙΑΡΘΡΩΣΗ
ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΧΩΡΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ**

«Σύστημα χωρικού σχεδιασμού»:

το σύνολο των χωροταξικών και πολεοδομικών πλαισίων και σχεδίων, όπως αυτά διαρθρώνονται συστηματικά και ιεραρχούνται σε επίπεδα, με βάση τη γεωγραφική κλίμακα στην οποία αναφέρονται, την αποστολή και το περιεχόμενό τους.

«Στρατηγικός χωρικός σχεδιασμός» (χωροταξικός σχεδιασμός)

ο σχεδιασμός, που εκπονείται σε εθνική ή περιφερειακή κλίμακα, με τον οποίο τίθενται οι μεσοπρόθεσμοι ή και μακροπρόθεσμοι στόχοι της ανάπτυξης και οργάνωσης του χώρου, καθώς και οι γενικές κατευθύνσεις και οι αναγκαίες, όπου απαιτείται, ρυθμίσεις, για τη διαμόρφωση των οικιστικών περιοχών, των περιοχών ασκήσης παραγωγικών και επιχειρηματικών δραστηριοτήτων και των περιοχών προστασίας.

N. 4447/2016 Χωρικός σχεδιασμός και βιώσιμη ανάπτυξη
ΒΑΣΙΚΕΣ ΕΝΝΟΙΕΣ ΚΑΙ ΔΙΑΡΘΡΩΣΗ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΧΩΡΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ

«Ρυθμιστικός χωρικός σχεδιασμός» (πολεοδομικός σχεδιασμός)

ο σχεδιασμός με τον οποίο καθορίζονται οι κανόνες για τη χρήση, τη δόμηση και την εν γένει εκμετάλλευση του εδάφους στον αστικό χώρο και την ύπαιθρο.

«Οργανωμένοι υποδοχείς δραστηριοτήτων»

οι περιοχές που αναπτύσσονται βάσει ολοκληρωμένου σχεδιασμού προκειμένου να λειτουργήσουν κατά κύρια ή αποκλειστική χρήση ως οργανωμένοι χώροι ανάπτυξης παραγωγικών και επιχειρηματικών δραστηριοτήτων.

N. 4447/2016 Χωρικός σχεδιασμός και βιώσιμη ανάπτυξη
ΒΑΣΙΚΕΣ ΕΝΝΟΙΕΣ ΚΑΙ ΔΙΑΡΘΡΩΣΗ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΧΩΡΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ

«Βιώσιμη ανάπτυξη»

η ανάπτυξη που συνθέτει κοινωνικούς, οικονομικούς και περιβαλλοντικούς στόχους με σκοπό την:

- αα) επίτευξη διατηρήσιμης οικονομικής ανάπτυξης με τη δημιουργία ισχυρής παραγωγικής βάσης και έμφαση στην καινοτομία και την αύξηση της απασχόλησης,
- ββ) εδαφική και κοινωνική συνοχή, δίκαιη κατανομή πόρων και άρση των αποκλεισμών,
- γγ) προστασία του φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος, της βιοποικιλότητας, του τοπίου και την αειφόρο χρήση των φυσικών πόρων.

N. 4447/2016 Χωρικός σχεδιασμός και βιώσιμη ανάπτυξη
ΒΑΣΙΚΕΣ ΕΝΝΟΙΕΣ ΚΑΙ ΔΙΑΡΘΡΩΣΗ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΧΩΡΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ

• **Διάρθρωση συστήματος χωρικού σχεδιασμού**

Στρατηγικός χωρικός σχεδιασμός

Ειδικά Χωροταξικά Πλαίσια

Περιφερειακά Χωροταξικά Πλαίσια

Ρυθμιστικός χωρικός σχεδιασμός

πολεοδομικά σχέδια τα οποία εκπονούνται σε τοπική κλίμακα και τα οποία διακρίνονται σε δύο επίπεδα σχεδιασμού.

Στο πρώτο επίπεδο περιλαμβάνονται:

- α) Τα Τοπικά Χωρικά Σχέδια τα οποία ρυθμίζουν τη βιώσιμη χωρική ανάπτυξη και οργάνωση της εδαφικής περιφέρειας ενός Ο.Τ.Α.,
- β) τα Ειδικά Χωρικά Σχέδια, τα οποία αποτελούν υποδοχείς σχεδίων, έργων και προγραμμάτων ανεξαρτήτως διοικητικών ορίων.

Στο δεύτερο επίπεδο περιλαμβάνονται τα Πολεοδομικά Σχέδια Εφαρμογής, τα οποία αποτελούν την εξειδίκευση και εφαρμογή των σχεδίων του πρώτου επιπέδου.

N. 4447/2016 Χωρικός σχεδιασμός και βιώσιμη ανάπτυξη
ΒΑΣΙΚΕΣ ΕΝΝΟΙΕΣ ΚΑΙ ΔΙΑΡΘΡΩΣΗ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΧΩΡΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ

- **Εθνική Χωρική Στρατηγική**

Για τη βιώσιμη ανάπτυξη και οργάνωση του εθνικού χώρου, το Υπουργικό Συμβούλιο διαμορφώνει Εθνική Χωρική Στρατηγική.

Η Εθνική Χωρική Στρατηγική αποτελεί κείμενο αρχών και περιλαμβάνει βασικές κατευθύνσεις χωρικής οργάνωσης, τους βασικούς άξονες, τους μεσοπρόθεσμους και μακροπρόθεσμους στόχους χωρικής ανάπτυξης στο επίπεδο της Γενικής Κυβέρνησης και των επιμέρους φορέων της, καθώς και τα προτεινόμενα μέτρα και δράσεις για την υλοποίηση της επιδιωκόμενης ανάπτυξης.

Η Εθνική Χωρική Στρατηγική μπορεί να περιλαμβάνει τους βασικούς άξονες για όλο το φάσμα των θεμάτων που καλύπτουν όλα τα επίπεδα σχεδίων και ιδίως για:

- α) Τη βιώσιμη ανάπτυξη και δικτύωση του εθνικού χώρου,
- β) τη διάρθρωση και δομή του αστικού και οικιστικού δικτύου της χώρας,
- γ) τη διάρθρωση των παραγωγικών τομέων,
- δ) την πολιτική γης και αξιοποίηση της δημόσιας περιουσίας,
- ε) τη χωρική διάρθρωση των δικτύων και υπηρεσιών τεχνικής, κοινωνικής και διοικητικής υποδομής εθνικού ενδιαφέροντος, καθώς και τη χωρική κατανομή των υποδομών γνώσης και καινοτομίας,
- στ) τη βιώσιμη ανάπτυξη υποενοτήτων του εθνικού χώρου με ιδιαίτερη έμφαση στο θαλάσσιο, νησιωτικό, ορεινό και παράκτιο χώρο.

N. 4447/2016 Χωρικός σχεδιασμός και βιώσιμη ανάπτυξη **ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΣ ΧΩΡΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ**

• Ειδικά Χωροταξικά Πλαίσια

Τα Ειδικά Χωροταξικά Πλαίσια αποτελούν σύνολα κειμένων και διαγραμμάτων, με τα οποία προσδιορίζονται στρατηγικές κατευθύνσεις σε εθνικό επίπεδο, ιδίως, για:

- α) Τη χωρική διάρθρωση και δομή του οικιστικού δικτύου της Χώρας,
- β) τη χωρική διάρθρωση τομέων ή κλάδων παραγωγικών δραστηριοτήτων και γενικότερα τομέων ανάπτυξης εθνικής σημασίας σε εξειδίκευση της Εθνικής Χωρικής Στρατηγικής εφόσον αυτή εμπεριέχει σχετικές κατευθύνσεις,
- γ) τη διαμόρφωση πολιτικής γης,
- δ) την προστασία του πολιτιστικού και φυσικού τοπίου,
- ε) τη χωρική ανάπτυξη και οργάνωση περιοχών του εθνικού χώρου που έχουν ιδιαίτερη σημασία από χωροταξική, περιβαλλοντική, αναπτυξιακή ή κοινωνική άποψη, όπως είναι ιδίως οι παράκτιες, οι θαλάσσιες και νησιωτικές περιοχές, οι ορεινές και προβληματικές περιοχές,
- στ) την προώθηση σχεδίων, προγραμμάτων ή έργων χωρικής ανάπτυξης μείζονος σημασίας ή/και διακρατικής, διαπεριφερειακής εμβέλειας.

N. 4447/2016 Χωρικός σχεδιασμός και βιώσιμη ανάπτυξη **ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΣ ΧΩΡΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ**

• Περιφερειακά Χωροταξικά Πλαίσια

Τα Περιφερειακά Χωροταξικά Πλαίσια αποτελούν σύνολα κειμένων, χαρτών ή και διαγραμμάτων, με τα οποία παρέχονται κατευθύνσεις χωρικής ανάπτυξης και οργάνωσης σε περιφερειακό επίπεδο, ιδίως, για:

- α) Την αποτίμηση, ανάδειξη και αξιοποίηση των ιδιαίτερων αναπτυξιακών και γενικότερα χωρικών χαρακτηριστικών κάθε Περιφέρειας για την ισότιμη ένταξή της στον εθνικό, ενωσιακό και διεθνή χώρο,
- β) τη χωρική διάρθρωση των βασικών παραγωγικών τομέων και κλάδων,
- γ) τη χωρική διάρθρωση των περιφερειακών δικτύων μεταφορών και της λοιπής τεχνικής υποδομής περιφερειακού ενδιαφέροντος,
- δ) τη διάρθρωση του περιφερειακού χώρου (πρότυπο χωρικής οργάνωσης), καθώς και τη χωρική οργάνωση και δομή του οικιστικού δικτύου,
- ε) την οικιστική ανάπτυξη και ανασυγκρότηση του αστικού χώρου,
- στ) την ανάδειξη, προβολή και προστασία της φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς, καθώς και του οικιστικού και αρχιτεκτονικού περιβάλλοντος, κάθε Περιφέρειας,
- ζ) τον προσδιορισμό ενεργών παρεμβάσεων και προγραμμάτων χωροταξικού και αστικού χαρακτήρα, όπως ιδίως οι Περιοχές Ειδικών Χωρικών Παρεμβάσεων (ΠΕΧΠ) και τα Σχέδια Ολοκληρωμένων Αστικών Παρεμβάσεων (ΣΟΑΠ),
- η) την προστασία του πολιτιστικού και φυσικού περιβάλλοντος και του τοπίου.

Ν. 4447/2016 Χωρικός σχεδιασμός και βιώσιμη ανάπτυξη
ΡΥΘΜΙΣΤΙΚΟΣ ΧΩΡΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ

• **Τοπικά Χωρικά Σχέδια**

Τα Τοπικά Χωρικά Σχέδια αποτελούν σύνολα κειμένων, χαρτών και διαγραμμάτων με τα οποία καθορίζονται το πρότυπο χωρικής οργάνωσης και ανάπτυξης, οι χρήσεις γης, οι όροι και περιορισμοί δόμησης, καθώς και κάθε άλλο μέτρο, όρος ή περιορισμός που απαιτείται για την ολοκληρωμένη χωρική ανάπτυξη και οργάνωση της περιοχής ενός πρωτοβάθμιου Ο.Τ.Α..

Τα Τοπικά Χωρικά Σχέδια καλύπτουν την έκταση ενός Δήμου. Μπορεί επίσης να εκπονούνται σε διαδημοτικό επίπεδο, έπειτα από σχετικές αποφάσεις των οικείων Δημοτικών Συμβουλίων.

Με τα Τοπικά Χωρικά Σχέδια καθορίζονται για κάθε δημοτική ενότητα οι ακόλουθες κατηγορίες περιοχών:

- α) Οικιστικές Περιοχές:
- β) Περιοχές παραγωγικών και επιχειρηματικών δραστηριοτήτων
- γ) Περιοχές Προστασίας
- δ) Περιοχές ελέγχου χρήσεων γης

N. 4447/2016 Χωρικός σχεδιασμός και βιώσιμη ανάπτυξη **ΡΥΘΜΙΣΤΙΚΟΣ ΧΩΡΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ**

• Ειδικά Χωρικά Σχέδια

Για τη χωρική οργάνωση και ανάπτυξη περιοχών ανεξαρτήτως διοικητικών ορίων που μπορεί να λειτουργήσουν ως υποδοχείς σχεδίων, έργων και προγραμμάτων υπερτοπικής κλίμακας ή στρατηγικής σημασίας ή για τις οποίες απαιτείται ειδική ρύθμιση των χρήσεων γης και των λοιπών όρων ανάπτυξής τους, καταρτίζονται Ειδικά Χωρικά Σχέδια. Επίσης, Ειδικά Χωρικά Σχέδια μπορεί να καταρτιστούν και για προγράμματα αστικής ανάπλασης ή και περιβαλλοντικής προστασίας ή αντιμετώπισης των συνεπειών από φυσικές καταστροφές.

Τα Ειδικά Χωρικά Σχέδια αποτελούν σύνολα κειμένων, χαρτών και διαγραμμάτων με τα οποία καθορίζονται χρήσεις γης, γενικοί όροι και περιορισμοί δόμησης, καθώς και κάθε άλλο μέτρο, όρος ή περιορισμός που απαιτείται ώστε να καταστούν οι εν λόγω περιοχές κατάλληλες είτε για τη δημιουργία οργανωμένων υποδοχέων δραστηριοτήτων ή για την πραγματοποίηση προγραμμάτων και παρεμβάσεων

Τα Ειδικά Χωρικά Σχέδια εντάσσονται στο ίδιο επίπεδο σχεδιασμού με τα Τοπικά Χωρικά Σχέδια και μπορεί να τροποποιούν τις ρυθμίσεις των εγκεκριμένων Τοπικών Χωρικών Σχεδίων και τις Ζώνες Οικιστικού Ελέγχου,

Η κίνηση της διαδικασίας για τη σύνταξη των Ειδικών Χωρικών Σχεδίων γίνεται από το Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας ή από τον οικείο Δήμο ή την οικεία Περιφέρεια ή από το φορέα υλοποίησης του σχεδίου, έργου ή προγράμματος.

Προέγκριση

N. 4447/2016 Χωρικός σχεδιασμός και βιώσιμη ανάπτυξη
ΡΥΘΜΙΣΤΙΚΟΣ ΧΩΡΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ

- **Πολεοδομικά Σχέδια Εφαρμογής**

Για την πολεοδόμηση ορισμένης περιοχής απαιτείται η σύνταξη και έγκριση Πολεοδομικού Σχεδίου Εφαρμογής το οποίο περιλαμβάνει το Πολεοδομικό Σχέδιο και την Πράξη Εφαρμογής.

Με τα σχέδια αυτά εξειδικεύονται, σε κλίμακα πόλης ή οικισμού ή τμημάτων αυτών ή σε ζώνες και περιοχές ειδικών χρήσεων, οι ρυθμίσεις των Τοπικών ή Ειδικών Χωρικών Σχεδίων περί χρήσεων γης και όρων δόμησης και καθορίζονται επακριβώς οι κοινό-χρηστοι, κοινωφελείς και οικοδομήσιμοι χώροι της προς πολεοδόμηση περιοχής, καθώς και τα διαγράμματα των δικτύων υποδομής.

Η κίνηση της διαδικασίας σύνταξης των Πολεοδομικών Σχεδίων Εφαρμογής γίνεται από τον οικείο Δήμο. Η διαδικασία μπορεί να κινηθεί και από την Αποκεντρωμένη Διοίκηση, ύστερα από σχετική ενημέρωση του οικείου Δήμου.

N. 4447/2016 Χωρικός σχεδιασμός και βιώσιμη ανάπτυξη

• Εθνικό Συμβούλιο Χωροταξίας

Συνιστάται στο Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας Εθνικό Συμβούλιο Χωροταξίας, το οποίο αποτελείται από δεκαεννέα (19) μέλη:

α) Έναν (1) επιστήμονα αναγνωρισμένου κύρους, ευρείας αποδοχής και εμπειρίας σε θέματα χωροταξίας ως Πρόεδρο, που ορίζεται με τον αναπληρωτή του, από τον Υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας μετά από δημόσια πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος.

β) Εκπροσώπους από:

την Ένωση Περιφερειών Ελλάδος (ΕΝΠΕ),

την Κεντρική Ένωση Δήμων Ελλάδος (ΚΕΔΕ),

το Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδος (ΤΕΕ),

το Γεωτεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδας (ΓΕΩΤΕΕ),

το Οικονομικό Επιμελητήριο Ελλάδος (ΟΕΕ),

το Ξενοδοχειακό Επιμελητήριο Ελλάδος (ΞΕΕ),

το Σύνδεσμο Ελληνικών Τουριστικών Επιχειρήσεων (ΣΕΤΕ),

το Σύνδεσμο Επιχειρήσεων και Βιομηχανιών (ΣΕΒ),

την Ελληνική Συνομοσπονδία Εμπορίου και Επιχειρηματικότητας (ΕΣΕΕ),

τη Γενική Συνομοσπονδία Εργατών Ελλάδος (ΓΣΕΕ),

τη Γενική Συνομοσπονδία Επαγγελματιών Βιοτεχνών Εμπόρων Ελλάδας (ΓΣΕΒΕΕ),

την Κεντρική Ένωση Επιμελητηρίων Ελλάδος (ΚΕΕΕ),

την Πανελλήνια Συνομοσπονδία Ενώσεων Αγροτικών Συνεταιρισμών (ΠΑΣΕΓΕΣ),

την Πανελλήνια Ένωση Αρχιτεκτόνων Διπλωματούχων Ανωτάτων Σχολών (ΣΑΔΑΣ-ΠΕΑ),

Το Σύλλογο Ελλήνων Μηχανικών Πολεοδομίας, Χωροταξίας και Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΣΕΜΠΧΠΑ) και

το Σύλλογο Ελλήνων Πολεοδόμων και Χωροτακτών (ΣΕΠΟΧ).

γ) Εκπρόσωπους από δύο (2) μη κυβερνητικές περιβαλλοντικές οργανώσεις (ΜΚΟ), οι οποίες επιλέγονται από τον Υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας με βάση το κριτήριο της αντιπροσωπευτικότητας.

Το Συμβούλιο αποτελεί όργανο κοινωνικού διαλόγου και διαβούλευσης για θέματα ιδιαίτερης σημασίας που αφορούν την άσκηση της εθνικής χωροταξικής πο-λιτικής και πολιτικής βιώσιμης ανάπτυξης. Ειδικότερα, είναι αρμόδιο για τη διατύπωση γνώμης επί της Εθνικής Χωρικής Στρατηγικής και των Ειδικών Χωροταξικών Πλαισίων. Εκφέρει γνώμη κατά τη διαδικασία κατάρτισης των Περιφερειακών Χωροταξικών Πλαισίων, ύστερα από ερώτημα του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας.

Ο Υπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας μπορεί να ζητά από το Συμβούλιο τη γνώμη ή την υποβολή προτάσεων και επί άλλων θεμάτων χωροταξικού και πολεοδομικού σχεδιασμού.

Το Συμβούλιο μπορεί να εκφέρει γνώμη για σημαντικά ζητήματα ευρύτερης χωρικής πολιτικής με πρωτοβουλία του Προέδρου ή ύστερα από αίτημα δέκα (10) τουλάχιστον μελών του.

N. 4447/2016 Χωρικός σχεδιασμός και βιώσιμη ανάπτυξη

- **Κωδικοποίηση διατάξεων χωροταξίας και πολεοδομίας**

Με κοινή απόφαση των Υπουργών Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, Οικονομικών και Περιβάλλοντος και Ενέργειας, συνιστάται στο Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας ειδική νομοπαρασκευαστική επιτροπή της οποίας τα μέλη δεν επιτρέπεται να υπερβαίνουν τα είκοσι (20), για τη σύνταξη κώδικα χωροταξίας και πολεοδομίας.

Η επιτροπή συγκροτείται από δικαστικούς λειτουργούς, καθηγητές ανώτατων εκπαιδευτικών ιδρυμάτων και δημοσίους υπαλλήλους, καθώς και από ιδιώτες επιστήμονες ειδικευμένους σε θέματα χωροταξίας και πολεοδομίας.